

(Kort bemærkning).

Bo Kristensen (KF):

Om det sidste vil jeg sige til fru Elisabeth Bruun Olesen, at så skal man også i de 16 timer lade være med at ryge, for det er jo også en af de ting, der fremkalder kræft. Lad os holde den diskussion ude i den sammenhæng, vi har fat i her.

Jeg gjorde i mit indlæg her også opmærksom på, at det er uhyre vigtigt, at vi får forsket, for jeg er sikker på, at det var både medarbejderne og Lego, der ikke vidste, at den nævnte risiko var til stede. Men vi skal være i stand til at omsætte resultaterne af forskningen på en sådan måde, at de er forståelige og anvendelige i virksomheden, både for medarbejderen og for virksomheden. Man må være sikker på, at forskningsresultaterne ikke kun bruges i en dialog på videnskabeligt plan, men bliver omsat på arbejdsmarkedet og brugt i hverdagen.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Blot en enkelt lille bemærkning: den med rygningen kommer altid. Jeg vil blot påpege, at man kan såmænd også risikere at dø af kræft, hvis man arbejder med asbest, selv om man er ikke-ryger.

Hanne Severinsen (V):

Jeg vil gerne starte med at takke ministeren for redegørelsen om udviklingen på arbejdsmiljøområdet.

Det er vigtigt, at vi planlægger og prioriterer nøje, sådan at vi sikrer os, at vi i den fremtidige udvikling på arbejdsmiljøområdet får det størst mulige udbytte af de midler, som vi bruger, både fra samfundets og fra virksomhedernes side. Derfor er det også rimeligt, som ministeren gjorde det, at skelne mellem de veldokumenterede livs- og helbredstruende arbejdsmiljøproblemer og de mindre væsentlige områder, der mange gange først og fremmest er et spørgsmål om råd og vejledning fra arbejdstilsynet.

Problemet bliver selvfølgelig så: hvor sætter man grænsen? Hvor er det veldokumenterede livs- og helbredstruende, og hvor kan man nøjes med en oplysningsindsats? Derfor er der brug for forskning, som også en tidligere taler var inde på, og det er jo også no-

get af det, som regeringen faktisk har gjort noget for. Der er jo ikke tale om, at man har nedprioriteret forskningen på dette område, tværtimod.

Der er også brug for kritiske læger, som er opmærksom på, hvad der sker, hvis nogle af deres patienter kommer med noget, som måske skyldes deres arbejdsmiljø.

Forskning og udvikling er navnlig noget, vi må håbe på længere sigt vil overflødiggøre både det farlige maskineri og arbejdet med sundhedsfarlige stoffer. Mange her og også ude omkring er meget skeptiske over for den teknologiske udvikling – det kommer vi jo ind på under den næste forespørgselsdebat – men i det omfang forskningen og den teknologiske udvikling overflødiggør det farlige arbejde, er det en god udvikling, og på samme måde er det kun godt, at der sker forskning i alternative fremstillingsformer, så farlige stoffer som f.eks. asbest efterhånden kan udgå af produktionen. Som det også blev nævnt af arbejdsministeren, er det et område, hvor vi måske endda kan være toneangivende og derved måske også få noget eksport på området.

Men ét er, at der er nogle farlige områder, hvor vi skal være på vagt, noget andet er alle de andre arbejdsmiljøproblemer, som der selvfølgelig er mange af i hverdagen. Vi kan tage hele den diskussion, der har været om det samlede båndsprægede, rutinemæssige og monotone arbejde. Der er det også vigtigt, at der ude på arbejdspladserne hele tiden sker en omorganisering, at man prøver at se, om ikke arbejdet kunne gøres på en anden måde, så det var mindre rutinemæssigt og monotont. Også her må man sige, at den teknologiske udvikling går i den retning, at det er den slags job, der bliver overflødiggjort, mens der bliver flere af andre job, som er mere kreative.

Ministeren understregede, at på mindre væsentlige områder skal indsatsen først og fremmest bygge på råd og vejledning fra arbejdstilsynet, og hr. Bo Kristensen understregede også hele oplysningsaspektet. Jeg tror, man er inde på et meget væsentligt problem her. Mange rapporter viser, at arbejdsulykker ofte skyldes, at man ikke bruger det sikkerhedsudstyr, man har, at man er uvidende om, hvordan man skal bruge det rigtigt. Eksempelvis viste en rapport om slagteriarbejdere, at halvdelen af dem, der kom til skade, ikke